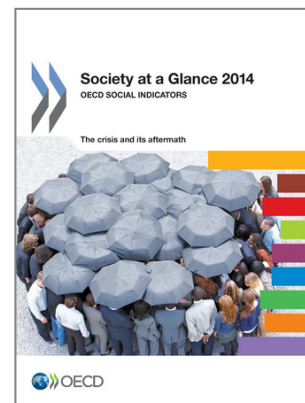

OECD *Multilingual Summaries*

Society at a Glance 2014

OECD Social Indicators

Summary in Norwegian

Read the full book on: 10.1787/soc_glance-2014-en

Et blikk på samfunnet 2014

OECDs sosiale indikatorer

Sammendrag på norsk

Mer enn fem år etter finanskrisen er høy arbeidsledighet og inntektstap i ferd med å gjøre sosiale forhold verre i mange OECD-land. Kapasiteten til myndigheter til å møte disse utfordringene utfordres av finanspolitisk konsolidering. Men kutt i sosiale utgifter risikerer å gjøre det enda vanskeligere for det mest sårbare gruppene og kan skape problemer for fremtiden. OECD-land kan bare møte disse utfordringene på en effektiv måte med politikk som er godt utformet og støttet av tilstrekkelige ressurser. Etter å ha blitt spart for de verste følgene av krisen, står store fremvoksende økonomier foran ulike utfordringer. Erfaringen til OECD-land er imidlertid relevant for fremvoksende økonomier idet de fortsetter å bygge og "krisesikre" sine sosiale beskyttelsessystemer.

Finanskrisen har bidratt til en sosial krise

De økonomiske omveltningene i 2007-08 skapte ikke bare en økonomisk og finanspolitisk krise, men også en sosial krise. Land som opplevde de dypeste og mest langvarige nedgangene opplever inngående ettervirkninger på menneskers arbeidsutsikter, inntekter og boordninger. Omlag 48 millioner mennesker i OECD-land leter etter arbeid – 15 millioner mer enn i september 2007 – og millioner flere er i økonomiske vanskeligheter. Antallet som bor i husholdninger uten noen arbeidsinntekt har doblet seg i Hellas, Irland og Spania. Lavinntektsgrupper er blitt rammet hardest, sammen med unge mennesker og familier med barn.

Sosiale konsekvenser kan vare i årevis

Med husholdninger under press og budsjetter for sosial støtte under gransking, er det flere og flere mennesker som rapporterer at de er misfornøyd med livene sine, og tilliten til myndigheter har falt betraktelig. Det er også tegn på at krisen vil kaste lange skygger over menneskers fremtidige velvære. Faktisk vil noen av de sosiale konsekvensene av krisen, på områder som familieformasjon, fertilitet og helse, bare ville føles på lang sikt. Fertilitetsrater har falt enda mer siden starten på krisen, noe som øker de demografiske og finanspolitiske utfordringene knyttet til aldring. Familier har også skåret ned på nødvendig forbruk, inkludert mat, noe som bringer i fare deres nåværende og fremtidige velvære. Det er fremdeles for tidlig å kvantifisere de langsiktige innvirkningene på folks helse, men det er kjent at arbeidsløshet og økonomiske vanskeligheter bidrar til en rekke helseproblemer, inkludert psykiske lidelser.

Invester i dag for å unngå stigende kostnader i morgen

Kortsiktig sparing kan forvandles til mye høyere kostnader i fremtiden, og myndigheter bør gjøre det til en prioritet å finansiere investeringsprogrammer. Dagens kutt i helseutgifter må unngå å utløse økende

behov for helsetjenester i morgen. Spesielt hardt rammede land bør sikre tilgang til kvalitetstjenester for barn og hindre at de som faller fra i skolen blir ekskludert fra arbeidsmarkedet.

Sårbare grupper trenger støtte nå

Men for å være effektive, må sosiale investeringer bygges inn i tilstrekkelig støtte til de fattigste. Å opprettholde og styrke støtte til de mest sårbare gruppene må forbli en viktig del av enhver strategi for en økonomisk og sosial bedring. Myndigheter må time og utvikle eventuelle finanspolitiske tiltak deretter, da fordelingsvirkningene av slike tiltak kan varierer mye. For eksempel kan fattige lide mer fra utgiftskutt enn fra skatteøkninger.

Rom for kutt i arbeidsledighetsutgifter er begrenset

Svake arbeidsmarkeder gir lite rom for kutt i arbeidsledighetsutgifter, sosiale hjelpeprogrammer og aktive arbeidsmarkedstiltak. Der det kan spares, bør innsparingene gjøres i tråd med farten på rekonvalensen. Spesielt målrettede sikkerhetsnett er en prioritet i land hvor slik støtte ikke eksisterer, er vanskelige å få tilgang til, eller hvor langtidsledige har brukt opp deres arbeidsledighetsstøtte. Generelle kutt i sosiale overføringer, slik som bostøtte og støtte til barn/familier bør unngås, da disse overføringene ofte gir nødvendig støtte til fattige arbeidsfamilier og aleneforeldre.

Målretting kan gi innsparinger samtidig som de sårbare beskyttes

Mer effektiv målretting kan generere betydelige innsparinger samtidig som det beskytter sårbare grupper. Spesielt helsereformer bør prioritere å beskytte de mest sårbare. Men det er nødvendig å finjustere målrettingen for å unngå å skape perverse incentiver som gjør at folk ikke ønsker å finne arbeid. For eksempel, arbeidsledige som skal til å begynne i en jobb kan lide tap eller vinne veldig lite idet de går fra å få trygd til å tjene penger.

Støtt familiers forsøk på å takle motgang

Det finnes en god sak for å utvikle offentlige støtteprogrammer på måter som utnytter og utfyller – snarere enn å erstatte – husholdningers egen kapasitet til å takle motgang. Sett i lys av dette, er det spesielt viktig å tilby effektiv sysselsettingsstøtte, selv om dette betyr høyere utgifter for aktiv sosialpolitikk på kort sikt. Arbeidsmarkedsaktivering og støtte på jobben bør opprettholdes på rimelige nivåer. Steder hvor det er mange husholdninger uten arbeid, må politikkinnsatsen fokusere på å sørge for at de gagnes raskt når arbeidsmarkedsforhold blir bedre. For eksempel, for å være så effektive som mulig bør arbeidsrelatert støtte og incentiver ikke være begrenset til individuelle jobbsøkere, men bør gjøres tilgjengelig til ikke-arbeidende partnere også.

Myndigheter må planlegge for den neste krisen

For å "krisesikre" sosialpolitikken og opprettholde effektiv støtte gjennom den økonomiske syklusen må myndigheter se lenger enn den siste nedgangen. Først må de finne måter de kan bygge opp oppsparte midler for å sørge for at de kan møte økende kostnader under nedganger. På utgiftssiden bør de koble støtte til arbeidsmarkedsforhold – for eksempel ved å på en troverdig måte redusere trygdeutgifter under rekonvalensen, og ved å forskyve ressurser fra trygd til aktiv arbeidsmarkedspolitikk. På inntektssiden bør de jobbe med å gjøre skattegrunnlaget bredere, redusere avhengigheten av arbeidsskatt og justere skattesystemer slik at de tar høyde for inntektsulikhet. For det andre må myndigheter fortsette med de strukturelle reformene og sosiale beskyttelsessystemene som ble påbegynt før krisen. Krisen har faktisk skutt fart på behovet for disse. Når det gjelder pensjon, for eksempel, risikerer noen fremtidige pensjonister større inntekts-usikkerhet som følge av lange perioder med arbeidsløshet i arbeidsfør alder. Når det gjelder helsetjenester er strukturelle tiltak som kutter ut unødvendige tjenester og oppnår større

effektivitet å foretrekke foran kutt som ikke er målrettede og som begrenser tilgang til helsetjenester for de mest sårbare.

© OECD

Denne oppsummeringen er ingen offisiell OECD-oversettelse.

Denne oppsummeringen kan reproduseres hvis OECDs copyright og originalens tittel angis.

Flerspråklige oppsummeringer er oversatte utdrag av OECD-publikasjoner opprinnelig utgitt på engelsk og fransk.

Disse er gratis tilgjengelige på OECDs Online Bookshop www.oecd.org/bookshop

For ytterligere informasjon, ta kontakt med OECD Rights and Translation unit, Public Affairs and Communications Directorate, rights@oecd.org eller per faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Besøk vårt nettsted www.oecd.org/rights

[Read the complete English version on OECD iLibrary!](#)

© OECD (2014), *Society at a Glance 2014: OECD Social Indicators*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/soc_glance-2014-en